

der kunde falde bort, naar det var mig muligt at faste alle timelige Hensyn tilside; men jeg kan ikke faste dem tilside og overvinde dem; og jeg, der er meget indskrænket i Henseende til timelige Midler, vil saaledes vedblive at have denne Trang, uden at kunne faae den tilfredsstilliget, hvis den ei paa anden Maade afhjælpes. Jeg erkjender det fuldkomne Berettigede heri; men jeg erkjender ikke, at der paa nogen Virksom Maade steer Noget ved denne Lov for at afhjælpe Trangen uden i et ganske enkelt Punkt, til hvilket man ogsaa kan komme ad en anden Vej, uden en Foranstaltning, der er forbunden med de Ulemper, som jeg nu skal søge at paa-vise, at der er tilstede ved det, der her er foreslaaet. Forslaget gaaer ud paa, at en Præst, der eengang har modtaget Indvielse og Kaldelse til et Embede, og hvis Ordination ikke er tilintetgjort ved Dom, skal kunne vedblive at virke som Sjælesørger og være Præst for dem, der forene sig om ham. Jeg sagde forrige Gang, at der egentlig herved kun vandtes en eneste Præst. Naar jeg sagde „en eneste Mand“, tog jeg det imidlertid ikke aldeles bogstaveligt; men jeg skal nu gaae nærmere ind paa Sagen og eftervise, saaledes, at det vist neppe kan modsiges af Noget, at der i alt Fald kun vindes grumme Lidet. Det vil af de Allerfleste anerkjendes, ligesom jeg troer, at næsten Ingen af dem, der i denne Sag have arbejdet med Blifket rettet paa en virkelig religiøs Trang, vil modsiges, at der af de enestående Sognepræster er hverskafte, der kun siges i Betragtning som frivillige Sjælesørgere, for frie om dem sig dommer, Menigheder, og jeg tør sige, at der nu i dette Sted kun er Spørgsmaal om een. Jeg trøer ikke, at der gives andre entledigede Sognepræster, der med Kraft, Værdighed og Villighed ville kunne optræde saaledes, at de kunne blive Sjælesørgere for nogen fri Menighed. Hvem er der da tilbage? Den ærede Ordfører har idag hentet til, at der kan være Præster fra Colonierne og Skibspræster. Det er kun meget faa Colonier, vi have, og Præsterne i dem kommer sjældent tilbage til deres Hjemland, undtagen naar de faae Ansættelse til et kirkeligt Embede her, eller de kommer her i Besøg. Jeg har saavidt jeg husker, at de 40 Navne, der er nævnt, hvori jeg

har levet i Kjøbenhavn, kun oplevet to eller maaskee tre Mænds Ordination til Skibspræst, og naar man gaaer ud fra, at disse i Almindelighed som Følge af, at de have været Skibspræster, meget snart faae Sognekald, er det kun et meget ringe Antal, som der her kan være Tale om. Men saa Catheterne da? Ja, disse findes jo kun i Kjøbstæderne, de ere ved deres Skolearbejde overordentlig stærkt hindrede fra at paatage sig hderligere Sjælesørg, og de ville have meget vanskeligt ved at komme de fjernere liggende Landsbyhmenigheder til gode. Hvem bliver der altsaa tilbage? Der bliver i Virkeligheden kun de personelle Capellaner, og om dem har jeg allerede udstalt mig under forrige Behandling. Der er to Arter af personelle Capellaner, de, der bestyre geistlige Embeder paa eget Ansvar og Tilsvær, og de, som ikke gjøre det. Hvad de personelle Capellaner angaaer, der virkelig kun ere Medhjælpere hos Sognepræster, som altsaa selv vedblive at forestaa deres Embeder, maa jeg stærkt holde paa, at det ikke tillades dem at danne sig Frimenighed uden i Forening med selve de Sognepræster, til hvem de i hele deres Stilling ere knyttede, og fra hvem de ikke maae stille sig, naar ikke Sidsmissen mellem Præsten og Capellanen skal føre til Fordærvelse. — Der er Steder, hvor man lader en personel Capellan bestyre Embedet, uden at han har noget eget Ansvar, idet Præsten ganske trækker sig tilbage; men der vil Præsten just fordi han ganske trækker sig tilbage, heller ikke blande sig i, at den personelle Capellan træder i hans Sted i Forhold til fremmede Menighedsmedlemmer, og der betragter jeg Capellanen som den virkelige Sognepræst. Det er af mig altid blevet betragtet som en Anomalie, der ikke burde finde Sted, og som et urigtigt Forhold, at vi have Capellaner paa eget Ansvar og Tilsvær, hvor Embedsmanden ikke selv kan have Ansvar og Tilsvær, hvor han ikke bliver i Embedet. Men det er altsaa kun disse Capellaner, hvorom der kan være Tale; og de forekomme jo kun paa enkelte Steder, og det kan jo gjerne være, at der slet ingen saadan findes der, hvor der just er Trang dertil. Der gives ikke ved denne Lov noget Middel, der har den mindste Betydning, til paa et givet Punkt, hvor der er Trang tilstede,